

Modellstadgar

Dessa modellstadgar är avsedda som hjälp för nya föreningar som grundas vid Aalto-universitetets studentkår. Modellstadgarna har gjorts så enkla som möjligt och lämpar sig därför särskilt för små föreningar. Specialfall behandlas i kommentarerna, som kursiverats i dokumentet.

Befintliga föreningar kan ändra sina stadgar så att de motsvarar modellstadgarna, men studentkåren förutsätter inte detta om stadgarna uppfyller kraven för AUS föreningsregister.

Stadgarna ska följa Finlands föreningslag och god sed. En förening ska alltid agera i enlighet med sina stadgar, men stadgarna utgör inte sista ordet i all verksamhet. Om stadgarna inte nämner en viss fråga går man vidare till föreningslagen. Vid oklarheter och tolkningsproblem lönar det sig att kontakta AUS organisationssektor (jarjestoasiat@ayy.fi, tfn 050 520 9442)

I ALLMÄNT

1 § Föreningens namn är _____ och dess hemort är _____.

Namnet måste skilja sig från andra föreningar och företag.

Om föreningen registreras i Patent- och registerstyrelsens (PRS) föreningsregister tilläggs förkortningen r.f. (registrerad förening) efter namnet. Registreringen är ingen förutsättning för att tas med i AUS föreningsregister.

Hemorten är en valfri kommun där föreningen har verksamhet. Föreningens möten hålls oftast på hemorten.

I denna paragraf kan dessutom föreningens språk bestämmas. En förening kan ha separata förvaltnings- och verksamhetspråk. Om inget av dem slagits fast antas språket vara finska eller svenska. En förening kan verka på det språk den vill, men om den vill gå med i Patent- och registerstyrelsens föreningsregister ska stadgarna vara skrivna på finska eller svenska.

2 § Föreningens syfte är att sammanföra studerande vid Aalto-universitetet med ett intresse för _____ och att främja kännedomen om _____ vid universitetet. Dessutom stödjer föreningen medlemmarnas intresse för och utveckling inom _____ .

Syftet visar varför föreningen existerar och vilka mål den har. Formuleringen ovan är bara en av många möjliga och kan fritt bearbetas så att den passar föreningen.

3 § För att förverkliga sitt syfte kan föreningen ordna samkväm, exkursioner och studiecirklar, samla och förmedla information om _____ samt samarbeta med andra föreningar.

Syftet och verksamhetsformerna är stadgarnas viktigaste punkter, så det lönar sig att tänka igenom dem ordentligt. Av syftet och verksamhetsformerna bör det framgå att föreningen är allmännyttig och icke vinstdrivande. Då behöver föreningen inte betala skatt fastän inkomsterna skulle vara större än utgifterna. Om till exempel medlemmarna erbjuds ekonomiska förmåner är det möjligt att verksamheten inte kan anses vara allmännyttig. I sista hand är det skatteförvaltningen som fattar beslutet. Om en förening är allmännyttig behöver den inte göra en skattedeklaration såvida inte skatteförvaltningen kräver en sådan.

Dessa modellstadgar har godkänts av AUS stadgekommitté den 15 september 2014. Kommentarer till punkt 16 i modellstadgarna har den 4 november 2015 uppdaterats som tjänsteuppdrag för att motsvara de ändringar delegationen gjort i föreningsreglementet på sitt möte 5/2015, 17.9.2015.

Deklarationsbegäran kommer åtminstone ifall föreningen skaffar sig ett FO-nummer. Små föreningar klarar sig i allmänhet utan FO-nummer.

II MEDLEMMAR OCH AVGIFTER

4 § En person som vill bli medlem ska meddela om detta till styrelsen, som godkänner medlemmarna. En medlem av Aalto-universitetets studentkår kan godkännas som aaltomedlem, övriga personer som _____-medlemmar. Enbart aaltomedlemmar har rösträtt på föreningens möten.

Nya medlemmar godkänns på styrelsens möten. Namnen på dem som beviljats medlemskap måste noteras i mötesprotokollet eller som bilaga till protokollet.

Styrelsen är skyldig att upprätthålla en aktuell medlemsförteckning över sina medlemmar, där åtminstone namn och hemort framgår.

Styrelsen har full frihet att godkänna eller förkasta medlemsansökningar. Ingen måste godkännas som medlem. Personer som inte hör till föreningen behöver inte behandlas jämlikt.

En förutsättning för att tas upp i den första förteckningen i AUS föreningsregister (om omfattas av de medföljande förmånerna) är att varje AUS-medlem har samma chans att bli medlem i föreningen.

Namnen på medlemskategorierna kan väljas fritt (t.ex. studerandemedlemmar och skäpmedlemmar/ordinarie medlemmar och understödande medlemmar...). Vid behov kan föreningen fastslå flera medlemskategorier än dem som beskrivits här eller slopa alla kategorier och behandla alla medlemmar likvärdigt.

Här föreslås en indelning i aaltoiter och icke-aaltoiter eftersom ett villkor för föreningarna i den första förteckningen i AUS föreningsregister är att minst 60 procent av de röstberättigade medlemmarna tillhör AUS. Medlemskategorierna underlättar uträkningen av andelen: enligt denna definition är alla röstberättigade aaltoiter.

I paragrafen ska varje medlemskategoris rösträtt nämnas separat. Om inga medlemskategorier finns (och alla medlemmar alltså är likvärdiga) kan den sista meningen strykas eller ersättas till exempel med "Varje medlem har rösträtt på föreningens möten".

Medlemmar överförs inte automatiskt från en kategori till en annan och styrelsen får inte flytta dem utan separat tillstånd (till exempel när en aaltomedlem utexamineras). Stadgarna kan inte innehålla någon överföringsautomatik från en medlemskategori till en annan. Styrelsen måste utesluta medlemmar som inte själv begär en överföring.

5 § Medlemsavgift kan tas ut en gång per år. Medlemsavgiftens belopp kan vara olika för olika medlemskategorier. Om en medlem underlåtit att betala sin medlemsavgift i över ett halvt års tid kan styrelsen anse att medlemmen utträtt ur föreningen.

Medlemsavgiften är obligatorisk endast om det nämns i stadgarna. Med denna formulering kan föreningsmötet helt fritt besluta om medlemsavgiften.

Styrelsen kan även vara flexibla och utesluta medlemmar först då de underlåtit att betala två på varandra följande medlemsavgifter. Formuleringen "kan" tillåter styrelsen och föreningen att själva bestämma hur de vill göra.

Befrielse från eller nedsättning av medlemsavgift kan endast beviljas om detta separat föreskrivs i stadgarna. Medlemmar som är utomlands eller fullgör värnplikten eller civiltjänstgöring kan enklast befrias från medlemsavgiften genom att enbart medlemmar som underlåtit att betala avgiften två år i rad anses ha utträtt.

Dessa modellstadgar har godkänts av AUS stadgekommitté den 15 september 2014. Kommentarer till punkt 16 i modellstadgarna har den 4 november 2015 uppdaterats som tjänsteuppdrag för att motsvara de ändringar delegationen gjort i föreningsreglementet på sitt möte 5/2015, 17.9.2015.

Med medlemskategorier avses de grupperingar som bestämts i föregående punkt (aaltomedlemmar osv). Denna formulering tillåter att nya kategorier läggs till i stadgarna senare utan att paragrafen behöver ändras.

Alla medlemmar ska behandlas likvärdigt, vilket betyder att alla som försummat medlemsavgiften på samma sätt ska uteslutas enligt samma princip. Underlåtelsen att betala börjar med förfallodagen.

- 6 § Styrelsen kan utesluta en medlem som inte längre uppfyller kriterierna för medlemskap eller som har orsakat föreningen eller dess övriga medlemmar skada. Personen har rätt att bli hörd innan beslutet fattas.

En medlem kan själv lämna föreningen när som helst genom att meddela ordföranden, styrelsen eller föreningens möte. Utträdet träder i kraft genast när meddelandet kommit fram. Det här föreskrivs i föreningslagen och behöver inte separat noteras i stadgarna.

Uteslutning kan vara en rutinåtgärd (ärligt uteslutande av medlemmar som försummat medlemsavgiften) eller en reaktion på ett undantagsfall (bråkstakar). Medlemmarna ska behandlas likvärdigt. Alla som gjort sig skyldiga till samma förseelse ska alltså uteslutas samtidigt.

Om föreningen önskar kan man i denna paragraf ge den som utesluts vissa rättigheter till exempel enligt följande: "Den uteslutna kan begära att ärendet tas upp till ny behandling på föreningens möte. Begäran ska göras inom en månad efter styrelsens beslut och styrelsen ska ordna ett föreningsmöte inom en månad efter att begäran lämnats in."

Föreningens möte kan endast upphäva styrelsens beslut om det föreskrivs i stadgarna. Om man alltså vill lämna bakdörren öppen ska det noteras här.

Formuleringen har strukits från modellstadgarna eftersom små föreningar sällan har behov av en separat besvärsmöte. Om styrelsen utesluter medlemmar bara för att retas ska styrelsen bytas ut i stället för att upphäva uteslutandet av en enskild medlem.

I specialfall rekommenderas föreningen kontakta AUS organisationssektor eller Patent- och registerstyrelsen.

Rätten att höras innebär att en person som kan bli utesluten meddelas på förhand och till exempel kallas till det styrelsemöte som fattar beslut i ärendet. Styrelsen kan inte utesluta någon i hemlighet. Skyldigheten att höra den berörda gäller inte medlemmar som utesluts på grund av försummad medlemsavgift eller för att medlemsvillkoren inte uppfylls, eftersom stadgarna innehåller separata bestämmelser om detta. Visserligen är det artigt att informera medlemskåren om när medlemsavgiften senast ska betalas ifall man vill fortsätta vara medlem.

III MÖTEN

- 7 § Föreningens möten sammankallas minst en vecka på förhand genom att publicera kallelsen i föreningens e-postlista.

Möteskallelsen ska innehålla tidpunkten och platsen för mötet samt vilka ärenden som behandlas. Beslut om viktiga ärenden (till exempel stadgeändringar och upplösande av föreningen) kan inte fattas om de inte nämnts i kallelsen. Närmare bestämmelser om sådana ärenden finns i 23 § i föreningslagen.

I sina stadgar kan en förening bestämma om mötet kan ta upp nya brådskande ärenden till behandling som inte finns på dagordningen. Om inga sådana föreskrifter finns kan punkter läggas till på dagordningen med enkel majoritet. Vill man ha en särskild bestämmelse om sådana tillägg kan stadgarna kompletteras med punkten "Ärenden som behandlas på mötet" och till exempel följande: "Mötet kan också behandla ett ärende utanför dagordningen som mötet med fem sjättedelars (5/6) majoritet förklarar brådskande."

Dessa modellstadgar har godkänts av AUS stadgekommitté den 15 september 2014. Kommentarer till punkt 16 i modellstadgarna har den 4 november 2015 uppdaterats som tjänsteuppdrag för att motsvara de ändringar delegationen gjort i föreningsreglementet på sitt möte 5/2015, 17.9.2015.

För att inte vara lagstridiga ska föreningens möten ska sammankallas exakt enligt stadgarna. Om föreningen har en webbplats eller en officiell anslagstavla rekommenderas en bestämmelse om att möteskallelsen publiceras även där. Till exempel: "...genom att publicera kallelsen på föreningens e-postlista och webbplats".

Om dagordningen publiceras för sent eller helt glöms bort kan mötet inte hållas, utan måste skjutas upp.

Oftast är det styrelsen som sammankallar föreningens möten. Styrelsen kan sammankalla ett möte när som helst genom att på sitt eget möte fatta beslut om sammankallandet.

Även föreningens möte kan besluta om sammankallande av ett nytt möte genom att fastställa tidpunkt, plats och de ärenden som ska behandlas. Då är styrelsens uppgift enbart att förmedla kallelsen till medlemmarna. Mötet är lagenligt sammankallat även om styrelsen skulle glömma bort att förmedla kallelsen.

Enligt föreningslagen kan minst 1/10 av medlemskåren kräva att styrelsen sammankallar ett föreningsmöte för att behandla ett visst ärende (till exempel avsättning av styrelsen). Vill man att också en mindre del av medlemskåren ska kunna sammankalla ett möte behövs en separat bestämmelse här. En vanlig formulering är till exempel:

"Styrelsen ska sammankalla ett föreningsmöte om 1/10 av medlemskåren eller minst 10 personer skriftligen kräver det för behandlingen av ett särskilt ärende." Formuleringen skyddar föreningen till exempel om styrelsen är oduglig och man vill avsätta den. I små föreningar är bestämmelsen onödig.

Föreningsmöten kan inte hållas som nätmöten och det går inte att delta elektroniskt såvida inte stadgarna innehåller en sådan bestämmelse.

- 8 §** På vårmötet i februari–mars fastställs verksamhetsberättelsen och bokslutet för det föregående året samt beslutas om ansvarsfrihet för det föregående årets redovisningsskyldiga. Därtill godkänns verksamhetsplanen och budgeten samt beslutas om medlemsavgiftens belopp och förfallodag.

Vår- och höstmötena är så kallade stadgeenliga möten eftersom deras existens och dagordning bestäms i stadgarna. Alla andra möten som hålls under året är extraordinarie möten som kan sammankallas vid behov på det sätt som bestäms i föregående paragraf.

På möteskallelsen till vår- och höstmötena räcker det alltså att konstatera att mötet behandlar de stadgeenliga ärendena, eftersom en noggrann förteckning finns i stadgarna.

Det är också tillåtet att hålla endast ett stadgeenligt möte där alla ärenden som bestäms i paragraferna 8 och 9 behandlas. Då hålls mötet vanligen i december–februari. Då ska tiden mellan årsmötena fastslås som mandatperiod för styrelsen och verksamhetsgranskarna.

Det lönar sig att förbereda bokslutet i god tid eftersom AUS föreningsbidrag oftast söks i slutet av mars. Bokslutet är en obligatorisk bilaga till ansökan om verksamhetsbidrag. Bokslutet undertecknas alltid av den nya, sittande styrelsen fastän själva ansvaret bärs av det föregående årets styrelse.

- 9 §** På höstmötet i november–december väljs styrelseordföranden och de övriga styrelsemedlemmarna samt verksamhetsgranskarna för följande kalenderår.

Styrelsemedlemmarna väljs en grupp åt gången enligt vilka som räknas upp i denna paragraf och senare i styrelsens sammansättning. I detta exempel väljs endast ordföranden separat. De övriga tjänsterna och uppgifterna kan styrelsen bestämma internt. Med denna formulering kan alltså de övriga medlemmarna inte väljas en och en. En person kan inte väljas till sekreterare eftersom den tjänsten inte bestämts i stadgarna. Vanligen konstituerar sig styrelsen på sitt första möte och väljer internt åtminstone en kassör och en sekreterare.

Dessa modellstadgar har godkänts av AUS stadgekommitté den 15 september 2014. Kommentarer till punkt 16 i modellstadgarna har den 4 november 2015 uppdaterats som tjänsteuppdrag för att motsvara de ändringar delegationen gjort i föreningsreglementet på sitt möte 5/2015, 17.9.2015.

En styrelsemedlem behöver inte vara medlem i föreningen om stadgarna inte särskilt föreskriver det. Enligt föreningslagen ska ordföranden vara medlem i föreningen.

Verksamhetsgranskarna behöver inte vara medlemmar i föreningen.

IV EKONOMI

10 § Styrelsen består av 3–__ medlemmar inklusive ordföranden. Styrelsen är beslutsför då minst hälften av de invalda är närvarande, dock minst tre personer.

I små föreningar (där styrelsen består av högst sex personer) kan paragrafen formuleras på ett enklare sätt: "Styrelsen är beslutsför då tre medlemmar är närvarande".

Det är viktigt att stadgarna inte i något som helst fall tillåter tvåpersonersmöten. På ett styrelsemöte är det alltid ordförandens röst som avgör i jämna omröstningar. På ett möte med bara två personer innebär det att ordföranden i praktiken direkt bestämmer allt, vilket inte är bra för föreningens verksamhet. Därför har meningen "dock minst tre personer" infogats i modellformuleringen.

Den "hälft" som krävs för beslutsförhet definieras enligt antalet personer som valts in i styrelsen på valmötet. Om alltså två personer i en styrelse på åtta medlemmar avgår under året förblir gränsen för beslutsförhet fyra personer och sjunker inte till tre.

Den övre gränsen för antalet styrelsemedlemmar kan väljas fritt.

Om man vill välja sekreteraren, kassören eller motsvarande separat på föreningens möte ska deras tjänster bestämmas separat i denna paragraf och i avdelning III paragraf 9. Ingen av dem behöver nödvändigtvis vara medlem i styrelsen.

Även ersättare kan väljas till styrelsen, men enbart om deras antal nämns i denna paragraf. I små föreningar är ersättarna i praktiken onödiga.

Styrelsen bestämmer internt, vanligen på sitt första möte, hur styrelsemötena sammankallas. En bra praxis är till exempel att ordföranden sammankallar mötet minst en dag på förhand på styrelsens e-postlista.

Styrelsens möten kan också hållas elektroniskt eller som e-postmöten om det passar alla medlemmar. Det krävs ingen särskild bestämmelse i stadgarna om detta.

11 § Styrelsen kan inom sig välja en vice ordförande för att sköta ordförandens uppgifter då denne är förhindrad eller jävig.

Förhindrad betyder att en person inte kan närvara på grund av något hinder. Jävig betyder att en person inte kan delta i beslutsfattandet eftersom beslutet kan innebära ekonomisk nytta för henne/honom eller någon anhörig, eller personens eget intresse kan stå i konflikt med föreningens bästa.

Tumregeln är att ordföranden eller en styrelsemedlem inte får delta i beslut som kan innebära ekonomisk nytta för personen själv eller någon anhörig eller där personens enskilda intresse kan stå i konflikt med det som är bäst för föreningen. En styrelsemedlem kan jäva sig från ett särskilt ärende eller från hela mötet eller den övriga styrelsen (eller ordföranden) kan konstatera personen jävig att delta i beslutsfattandet och/eller diskussionen.

Eftersom styrelsen själv väljer vice ordföranden kan denne bytas ut mitt under året med styrelsens beslut. Ordföranden kan bara bytas ut på ett föreningsmöte. Om varken ordföranden eller vice ordföranden kan närvara på ett styrelsemöte väljer styrelsen i början av mötet en tillfällig mötesordförande.

Dessa modellstadgar har godkänts av AUS stadgekommitté den 15 september 2014. Kommentarer till punkt 16 i modellstadgarna har den 4 november 2015 uppdaterats som tjänsteuppdrag för att motsvara de ändringar delegationen gjort i föreningsreglementet på sitt möte 5/2015, 17.9.2015.

12 § Föreningens namn tecknas av styrelsens ordförande eller av en person som har styrelsens fullmakt.

Ett kontrakt undertecknat av en person med namnteckningsrätt binder föreningen, så det lönar sig att vara noga med beviljandet. Rätten att teckna föreningens namn ska bestämmas separat i stadgarna. Det gynnar särskilt ordföranden och kassören.

Styrelsens rätt att bevilja namnteckningsrätt separat lönar sig att behålla. Då kan styrelsen också bevilja namnteckningsrätt enbart för ett visst ärende (till exempel till den årsfestansvariga för att underteckna hyresavtalet för lokalen).

I en större förening ges namnteckningsrätten vanligen till flera personer samtidigt. En vanlig formulering är till exempel: "Föreningens namn tecknas av ordföranden eller vice ordföranden tillsammans med någon annan styrelsemedlem."

En registrerad förening ska meddela PRS om vem som har rätt att teckna föreningens namn. Anmälan ska göras varje gång namntecknarna byts ut. Anmälan är avgiftsbelagd.

13 § Till verksamhetsgranskare väljs en av styrelsen oberoende person och för denna person en ersättare.

Om föreningen är stor lönar det sig att välja två verksamhetsgranskare. Om föreningens dokument fyller fler än två mappar per år lönar det sig att välja två verksamhetsgranskare för att skona deras nerver. En fungerande formulering i sådana fall är till exempel: "Till verksamhetsgranskare väljs två av styrelsen oberoende personer och en ersättare."

Vem som helst som saknar band (till exempel släktband eller parförhållande) till styrelsen eller övriga personer som ansvarar för föreningens verksamhet kan vara verksamhetsgranskare. Personen behöver inte vara medlem i föreningen. Revisor är en yrkesbeteckning och därför talar man om verksamhetsgranskning i föreningens stadgar.

En viktig tumregel är att man inte granskar sin egen verksamhet. För verksamhetsgranskningen gäller samma regler om jäv som för styrelsens och föreningens beslutsfattande.

14 § Föreningens räkenskapsperiod är ett kalenderår.

Om föreningen grundas mitt under året kan den första räkenskapsperioden fortsätta till slutet av följande år. Den första räkenskapsperioden får vara högst 18 månader. Om föreningen har bara ett stadgeenligt möte lönar det sig att fastställa verksamhetsperioden som tiden mellan mötena.

V ÖVRIGT

15 § För att ändra stadgarna eller upplösa föreningen krävs beslut på två på varandra följande föreningsmöten med minst två veckors och högst tre månaders mellanrum. Beslutet kräver minst $\frac{3}{4}$ majoritet av de avgivna rösterna på båda mötena.

Beslut om stadgeändringar kan även fattas på endast ett möte och/eller med mindre majoritet. Det lönar sig ändå att inte göra stadgeändring för lätt för att alla medlemmar ska hinna reagera på viktiga förändringar.

Om man vill ändra stadgarna ska det nämnas separat i möteskallelsen. Dessutom är det bra att i möteskallelsen beskriva hurdana ändringar som föreslås.

Att upplösa sig betyder att föreningen frivilligt och genom eget beslut avslutar sin verksamhet. Den operationen lönar sig om man inte lyckas välja en ny styrelse och om föreningens verksamhet inte längre intresserar. Även om en upplösning är det bra
Dessa modellstadgar har godkänts av AUS stadgekommitté den 15 september 2014. Kommentarer till punkt 16 i modellstadgarna har den 4 november 2015 uppdaterats som tjänsteuppdrag för att motsvara de ändringar delegationen gjort i föreningsreglementet på sitt möte 5/2015, 17.9.2015.

att ordna två möten för att säkerställa att den nödvändiga viljan att avsluta verksamheten verkligen finns och att ingen liten grupp försöker fälla föreningen med avsikt.

Anståndet mellan mötena kan vara hur kort eller långt som helst. Minst en vecka rekommenderas för att alla medlemmar som vill ska hinna sätta sig in i stadgeändringarna eller ändra åsikt om upplösandet.

16 § Då föreningen upplöser sig eller läggs ner överförs föreningens medel till Aalto-universitetets studentkår.

Att upplösa sig betyder att föreningen frivilligt och av egen vilja avslutar sin verksamhet. En förening kan läggas ner om dess verksamhet är lagstridig. Till exempel polisen kan beordra en avveckling.

Att medlen överförs till studentkåren, en förening i den första förteckningen i studentkårens föreningsregister eller nationen Teknologföreningen, en stiftelse eller en fond med syftet att stödja Aaltogemenskapens eller dess medlemmars verksamhet är ett villkor för att tillhöra den första förteckningen i studentkårens föreningsregister. Detta ska nämnas i stadgarna för att inte lämna något utrymme för tolkningar. "En stiftelse eller fond med syftet att stödja Aaltogemenskapens eller dess medlemmars verksamhet" kan till exempel vara Fonden för främjandet av teknologverksamhet (TTER), Stiftelsen för Helsingfors ekonomistuderande, Teknologbyns kapellfond eller Teknologfonden med dess underfonder.

Om föreningen inte vill ingå i den första förteckningen kan man till exempel säga att föreningen beslutar om överföringen av medel på sitt upplösningsmöte. Enligt föreningslagen ska stadgarna innehålla en bestämmelse om överlåtelse av föreningens medel vid upplösning.